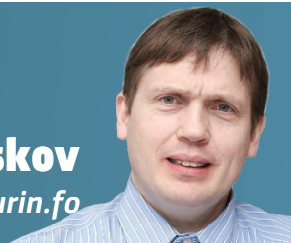

Hugskot og viðmerkingar – send sms til 225000

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

EIN NEYÐUG DAGFØRING

Føroyingar verða mangan speiríknir fyri allar tunlarnar, sum vit hava bygt kring landið. Og tað kann mangan tykjast sum stórlætisørskapur, so bæriligar nógvar ætlanir eru. Men tað eru tó tunlar, sum eru neyðgir at gera – eitt dømi um tað er tunnilin til Hvalbiar, sum fyrsta skotið varð latið av hósdegnum.

Samstundis er hetta fyrstu ferð, at ein tunnil verður skiftur út við ein nýggjan tunnil.

Tað er als einki at ivast í, at tað var eitt risastórt framstig, tá Hvalbiartunnilin var tikin í nýtslu í 1963 – sum landsins fyrsti tunnil. Tunnilin til Sandvíkar kom nøkur ár seinni – eftir at tunlarnir norður

um Fjall vóru gjørdir. Eisini teir skulu skiftast út við nýggan tunnil innan stutta tíð.

Samferðslukervið hevur so ómetaliga stóran týdning fyri menningina av samfelagnum. Tunlarnir eru eitt, men vit hava eisini alt veganetið í Føroyum, sum javnt og samt er bygt út síðani fyrsti bilurin kom til landið í 1922.

Nýggja tíðin setir nýggj og strangari krøv. Tað sum var stórt í 1963 í Hvalba verður roknað sum lítið í dag. Men tey sum eru von at koyra ígjøgnum góðu tunlarnar á meginlandinum norðanfyrir, hveppa seg við, tá tey skulu ígjøgnum trøngu og vátu tunlarnar í

Suðuroy og á Borðoynni. Bara tað at teir eru gjørdir í sekstiárinum sigur okkum, at teir als ikki kunnu brúkast í dag. Hyggið bara eftir vegakervinum og hugsið so um, hvussu stóðan hevði verið, um til dømis Havnin hevði sama vegasamband, sum var í 1963. Tá var tað longsta strekkið, sum havnarfólk kundu koyra, helst av Hvítanesi og til Kirkjubýggjar. Eingin Oyggarvegur og eingin onnur farleið norðureftir.

Samferðslan skal mennast – og nú liv er blást aftur í vónina hjá fólki í eitt nú Fámjin, Dali, Tjørnuvík og Gjógv – so kunnu vit rokna við, at hesi tunlar verða heilt skjótir.

Farið er í gongd við Dalstunnilin, so hini skulu nokk koma.

Men hvussu stórar og glasiligar

hesar verkætlanirnar eru, so klára vit altíð at gera onkrar, sum eru uppافتur størri og ógvusligari. Suðuroyartunnilin er dømi um slíka ætlan.

Vit eru helst øll samd um, at hann kemur fyrr ella seinni. Spurningurin er bara nær. Og so hvørt sum tøkkin mennist, so verður helst lagaligari at gera slíkan tunnil.

Vit sum veljarar kunnu so bara vóna og vænta, at so mikið av skili er í, at tað ikki fer at standa á.

» Tá tú hevur havt somu farleið í 55 ár er neyðugt at endurnýggja

Fá kenna rættindini tá flogfarið er seinkað

Fýra út av fimm í kanning kenna ikki rættin til endurgjald av ferðaseðli eftir at fimm tíma seinking

Um summarið eru vit meira á flogi enn aðrar tíðir á árinum. Men fá kenna síni rættindi, um flogfarið er seinkað.

Tað skrivur Jyllands-Posten.

Ein kanning frá Forbrugerrådet Tænk í Danmark vísir sambært blaðnum til dømis, at fýra út av fimm ikki vita, at evropiskt flogfelag eftir fimm tímar seinking skal bjóða ferðafólkunum at fáa pengarnar fyri ferðaseðilin aftur.

Fleiri enn helvtin av teimum spurdu høvdu verið seinkað í meira enn tveir tímar ella høvdu upplivað, at ferðin hevur verið avlýst. Av teimum vóru bara fýra prosent sum høvdu fingið síni rættindi á skrift, meðan 40 prosent siga, at tey als ikki høvdu fingið nakra kunning. Harumframt kenna fleiri tað soleiðis, at tað er trupult at fáa endurgjald.

Soleiðis sigur bara hvør fjórði, sum hevur kært til

Tá eitt flogfar er seinkað í fleiri enn tveir tímar, hevur tú sum ferðafólk krav upp á at fáa rættindini á skrift. Men í kanningini hjá Forbrugerrådet Tænk svara bara fýra prosent, at tey hava finigð hesi rættindi

eitt flogfelag, at tað var lætt, tá tey skuldu seta seg í samband við flogfelagið.

Meginparurturin sigur, at felagið als ikki vendir aftur innan tveir mánaðir, at tey máttu rykkja fleiri ferðir, ella at tað var trupult at fáa útgoldið endurgjald.

Vibeke Myrtue Jensen, sum ráðgevrur innan umhvørvi og flutning hjá Forbrugerrådet Tænk, harmast. Hon sigur at flogfeløgini hava skyldu til at lata fólk rættindini á skrift, tá flogfør verða avlýst, ella eru

seinkað longri enn tveir tímar.

Sum flogferðafólk í ES hevur tú fleiri góð rættindi, um tú verður seinkað ella fært aðrar trupulleikar á ferðini.

Men reglarnir eru fløktir, og tú kanst ikki rokna við, at øll flogferðafólk kenna hesar reglar. Yvirskipað kunnu vit siga, at flogfeløgini eru ov vánalig at upplýsa um rættindini, sigur hon við Jyllands-Posten.

/ritzau/

» Tveir bátar syrgja fyri dramatikki

KAPPRÓÐUR SÍÐA 16-17

» Gott tónleik- atiltak í Vágsbotni

TÍÐINDI SÍÐA 8-9

Kynsneutral eftirnøvn í Íslandi

Íslenska forsætisráðfrúan, Katrín Jakobsdóttir, hevur kunnað um ein lóg, sum letur upp møguleikan fyri kynsneutralum eftirnøvnnum

Mynd: John Thys/Ritzau Scanpix

Skjótt fer at bera til hjá íslendingum at fáa sær kynsneutral eftirnøvn.

Síður er í Íslandi at nýta gomlu eftirnavnaregluna, sum vit eisini høvdu í Føroyum, við pápa ella mammu saman við sonur ella dóttir – sum fortelur okkum kynið.

Men ein lóg um kyn, sum varð samtykt í síðstu viku letur upp ein triðja møguleika, tá tað snýr seg um eftirnøvn.

Í staðin fyri at brúka eina ending, sum vísir, um

tú ert dóttir ella sonur, so letur lógin upp fyri at nýta merkingina »bur«, sum merkir barn.

Ein persónur, sum hvørki heldur seg vera mann ella kvinnu og harvið ikki sum sonur ella dóttir nakran, kann velja sær nýggja alternativ, um viðkomandi er skrásettur sum kvønn- ella kallkyn.

Lógin kann fáa stóran týdning millum transpersónar í Íslandi.

/ritzau/TT